

A VIBER általános bemutatása

Kohári Emese

Esemény, helyszín:

VIBER oktatás, MNB

MAGYAR NEMZETI BANK

A VIBER fogalma

- Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszer, hazai forint fizetéseket kezel
- Valós idejű: a fizetési megbízások kezelése automatikus és folyamatos, a teljesítés és az elszámolás egy lépésben történik valós időben, véglegesen és visszavonhatatlanul
- Bruttó elvű: tényleges fedezet megléte esetén, részteljesítés nincs

A VIBER rendszer jellemzői

- 1999. szeptember 3. óta üzemelteti az MNB
- RTGS rendszer (Real Time Gross Settlement)
- A z üzenetek közvetítését a SWIFT végzi
- Elsősorban nagy értékű fizetések teljesítésére szolgál, de értékhatár nincs
- Nemzetközi cég által kifejlesztett számlavezető (CAS - Central Accounting System)

A VIBER tagság feltétele

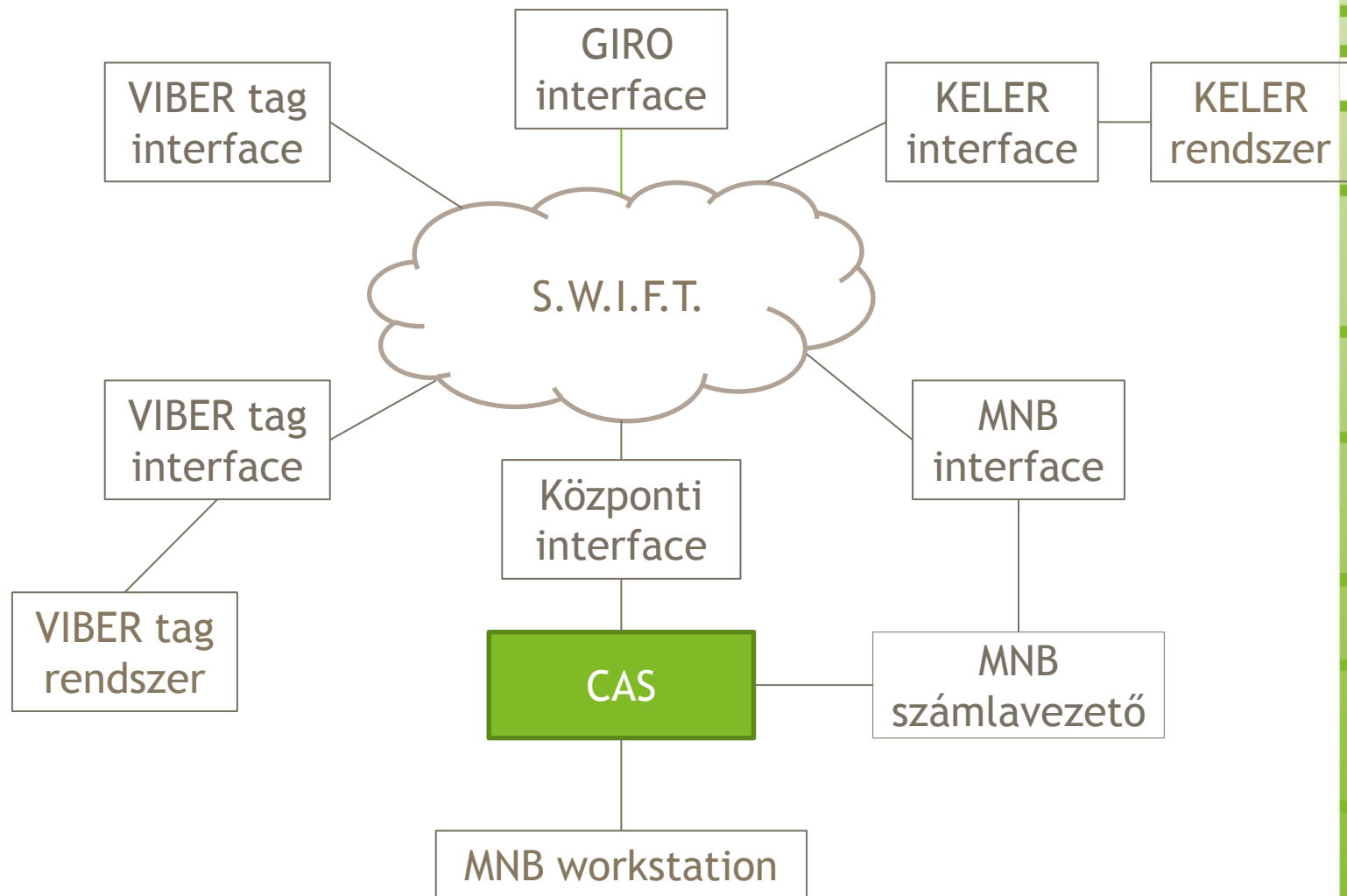
- MNB-nél vezetett bankszámla
- SWIFT tagság
- Ezen felül a SWIFT által a VIBER részére kialakított HUF Closed User Group (CUG) tagság
- Technikai alkalmasságot bizonyító sikeres teszt

A VIBER tagok lehetnek

- EGT-n belüli pénzforgalmi szolgáltatók (hitelintézetek, MÁK, KELER, Posta, MNB)
- EGT-n belüli befektetési vállalkozások
- EGT-n belüli piaci infrastruktúrák (pl. elszámolóházak)

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

A VIBER felépítése

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

Számlavezetés

Inforex

- IBI mátrix kiegyenlítés
- MNB-vel kötött, lejáró ügyletek könyvelése
- Zárlati elszámolásból eredő tartozások

VIBER

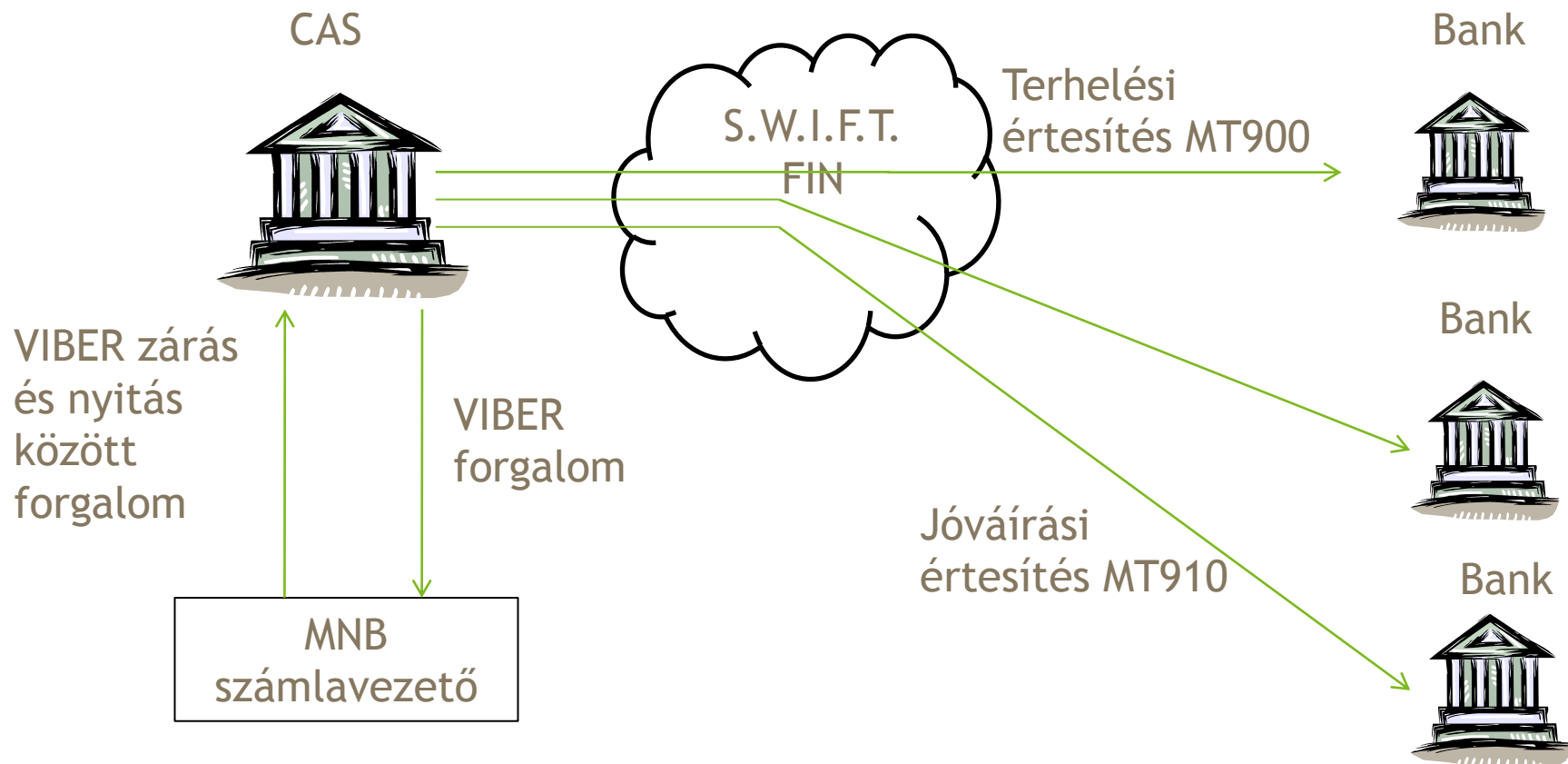
- Fizetési megbízások kiegyenlítése
- Elszámolóházi tranzakciók (DVP, bankkártya kiegy., BKR napközbeni elszámolás kiegyenlítés)
- Hitelkeret változtatási kérelmek

Inforex

- Hitelfolyósítás, törlesztés
- Hitelkeret változtatási kérelmek

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

VIBER START és VIBER END

VIBER-ben kezelt megbízások típusai

Tagok által benyújtott fizetési megbízások

- Ügyfél tételek (MT103)
- Bankközi átutalások (MT202)

Piaci infrastruktúrák által benyújtott kiegyenlítési megbízások

- DVP ügyletek (MT298-SMT100)
- BKR napközbeni többszöri
elszámolás

MNB által kezdemenyezett számlaátvezetések

- Jegybanki számlaátvezetések (pl.
bankkártya elsz., kp műveletek,
BKR éjszakai sorlebontás, betét)

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

Megbízások teljesítése a VIBER-ben

- A megbízások teljesítése a beérkezés sorrendjében történik (FIFO elv), az üzleti prioritáson belül
- Mindig egy számla megterhelését és egy számla jóváírását jelenti
- Részteljesítés nincs, elégtelen fedezet esetén sor keletkezik
- A teljesítésről mindkét fél ugyanazt a teljesítési bélyegzőt kapja

Prioritások

- A fizetési megbízásokhoz prioritás rendelhető, nem kötelező megadni
- 0-98-ig kezel prioritást a CAS, az alacsonyabb érték élvez elsőbbséget
 - 0-5 MNB tételek
 - 4 GIRO tételek
 - 6-9 KELER tételek
 - 10-98 tagok tételei
- a teljesítésig megváltoztatható
- ha a tag számára nem megengedett értéket használ, a rendszer felülírja a megengedett legnagyobb prioritásra

A fizetési megbízások ellenőrzése

- Formai ellenőrzés (szabványoknak való megfelelés)
- Duplikált benyújtás (üzenet típus, tranzakció szám, értéknapi, benyújtó adatai alapján)
- Teljesítési nap ellenőrzése (tárgynapi+max. 7 naptári nap)

VISSZAUTASÍTÁS

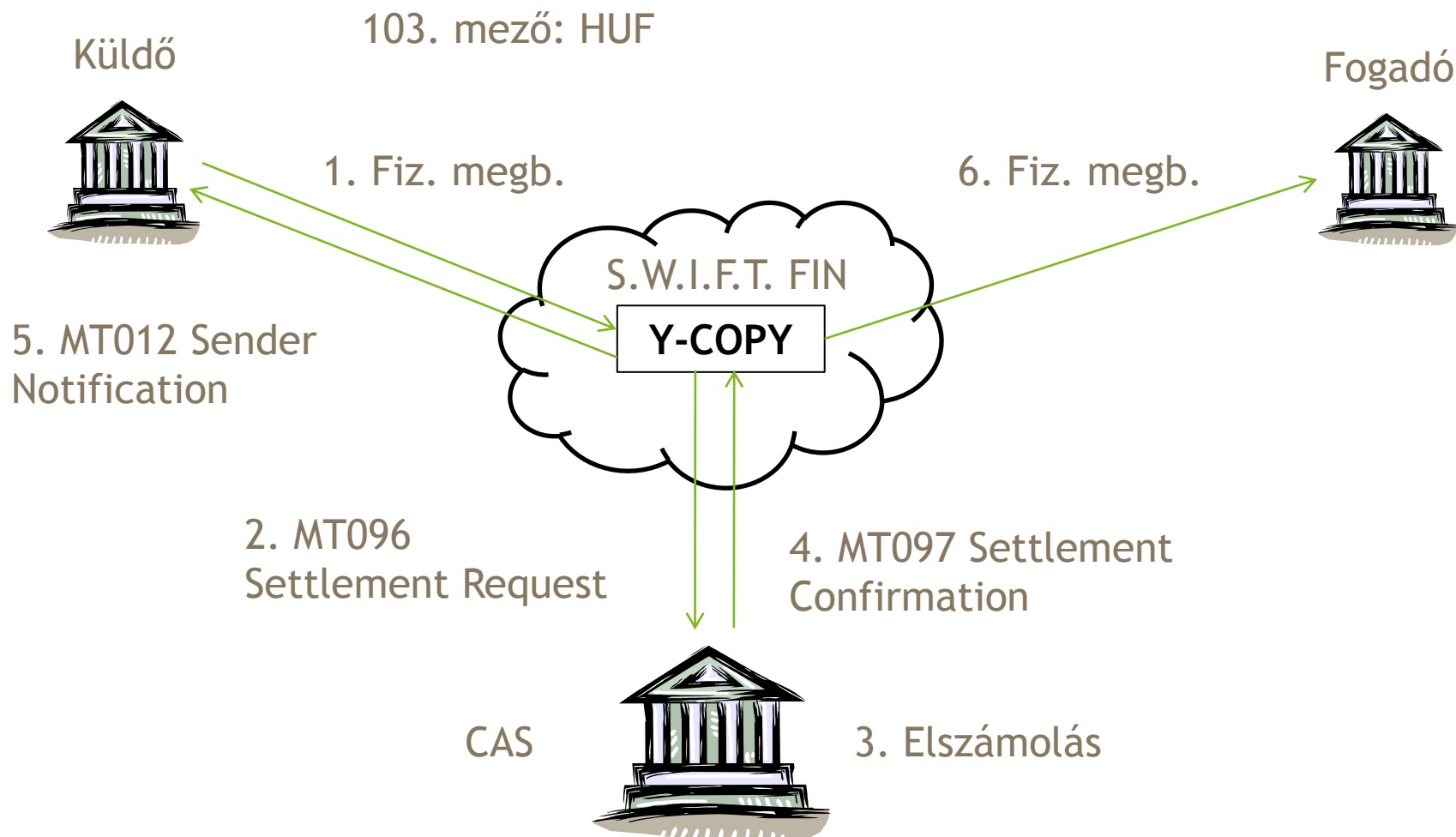
- A benyújtó/címzett bank számlája nincs-e felfüggesztve
- Fedezet ellenőrzés

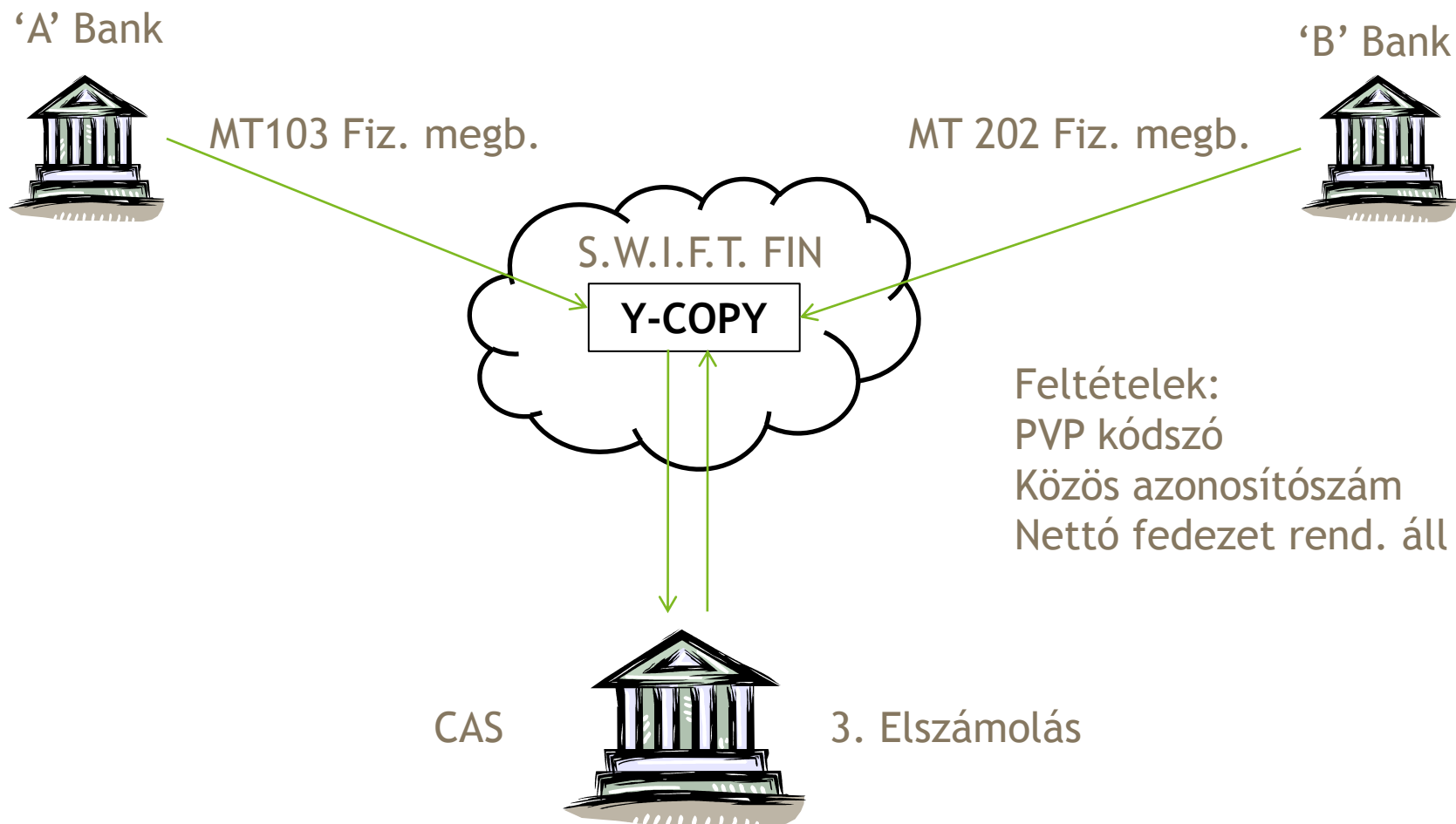
SORKEZELÉS

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

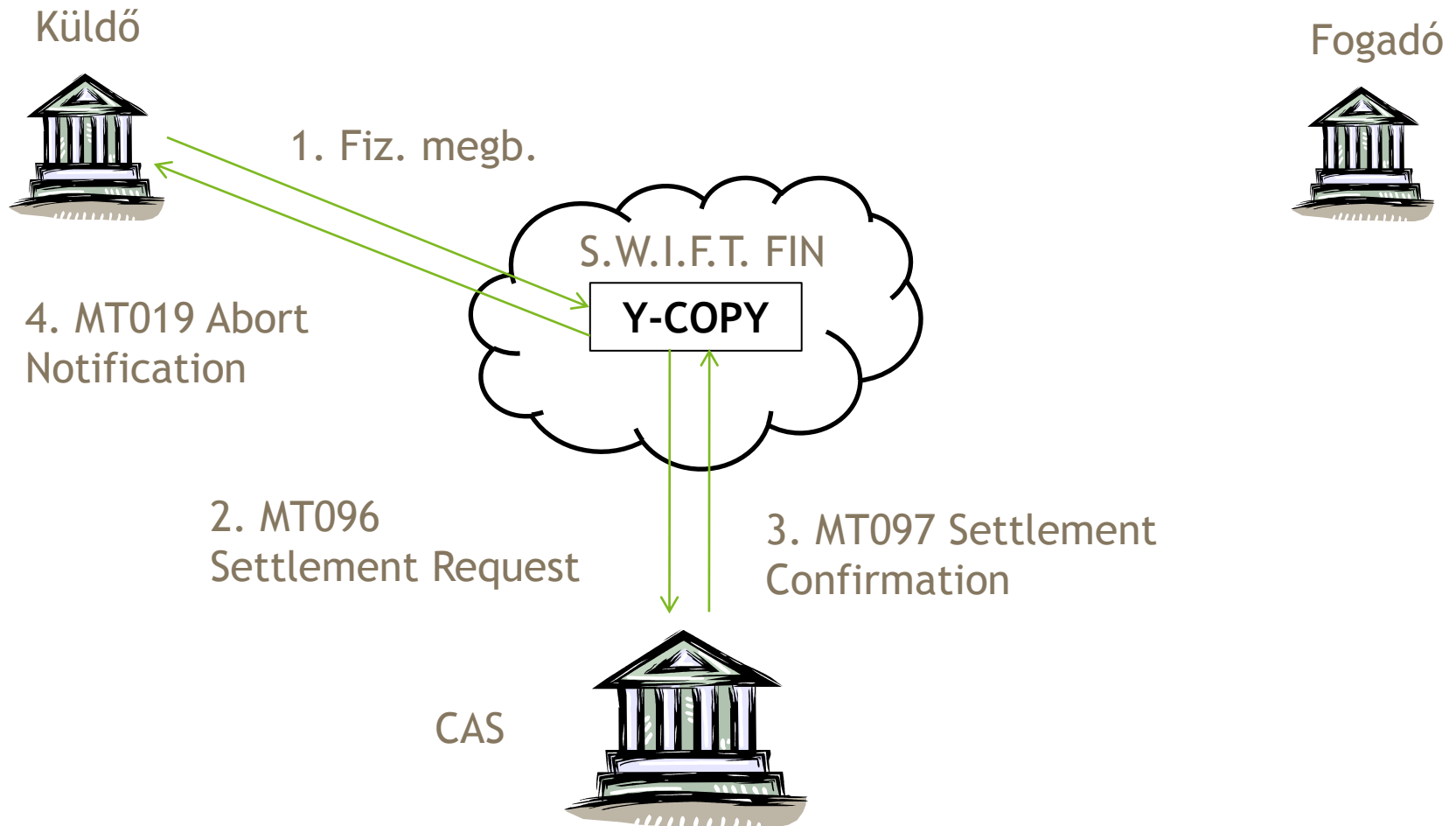
Tagok által benyújtott megbízások folyamata

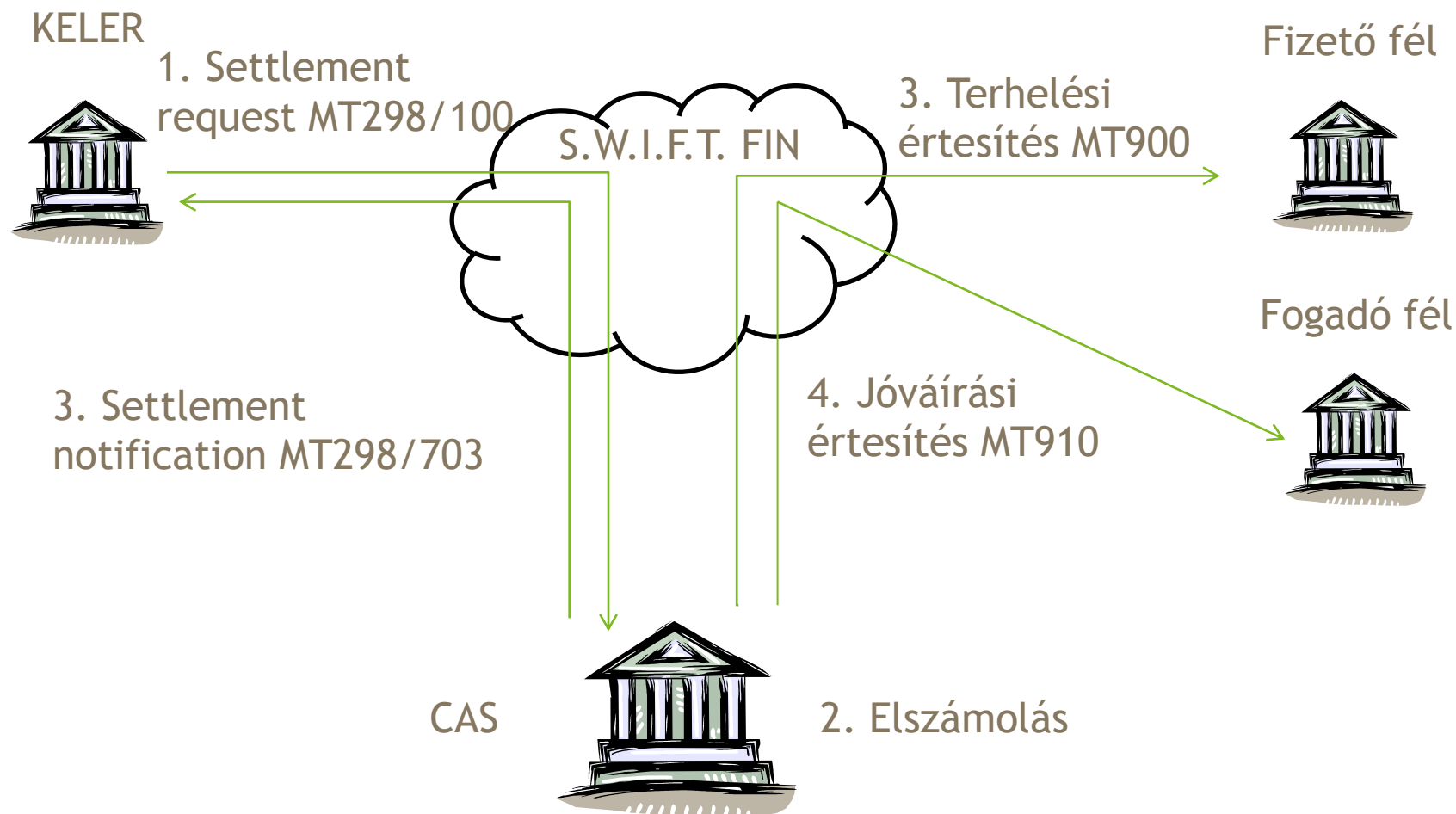
Tagok által benyújtott PVP megbízások elszámolása

Tagok által benyújtott fizetési megbízások visszautasítása

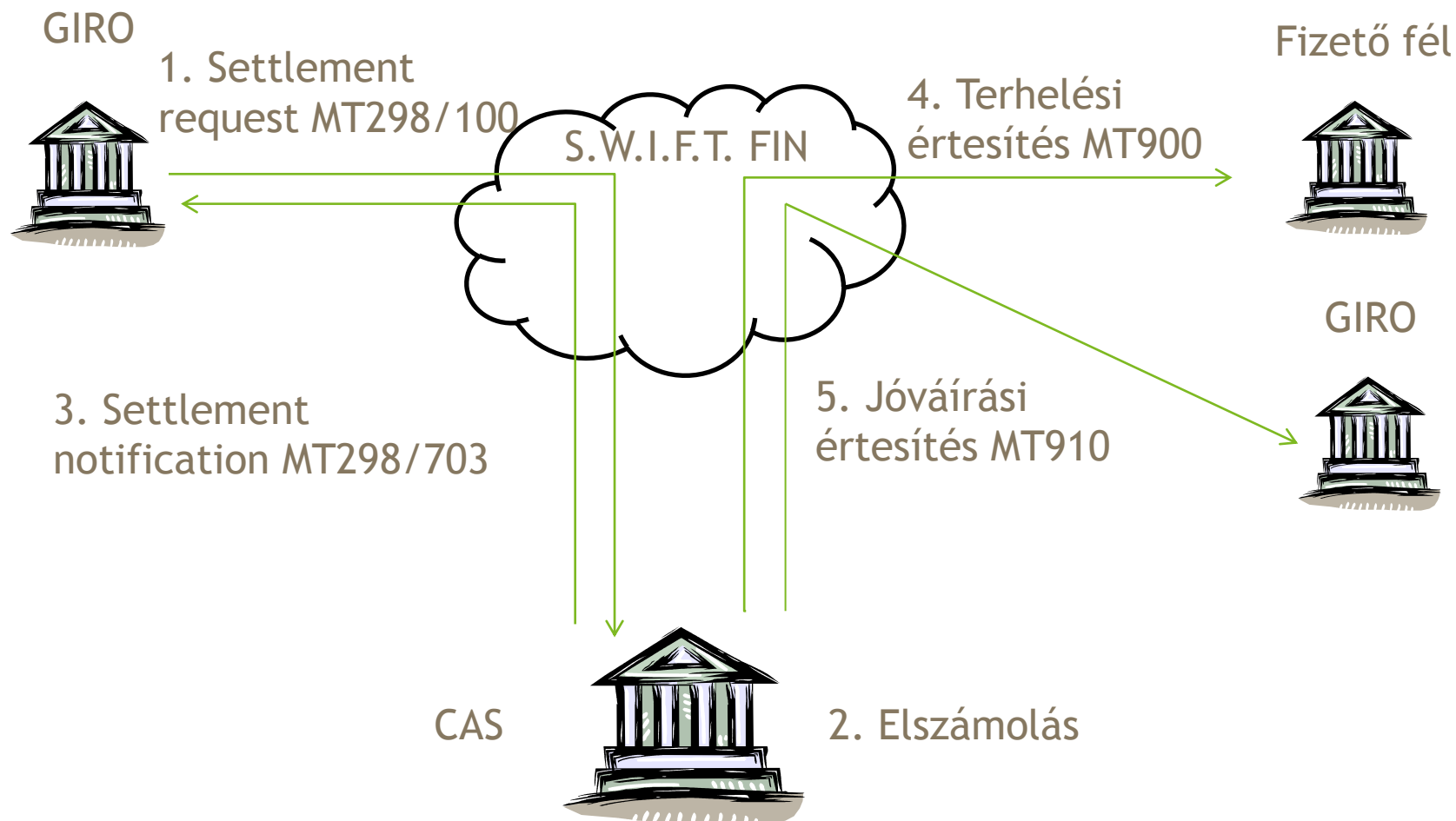

DVP elvű értékpapír ügyletek üzenetforgalma

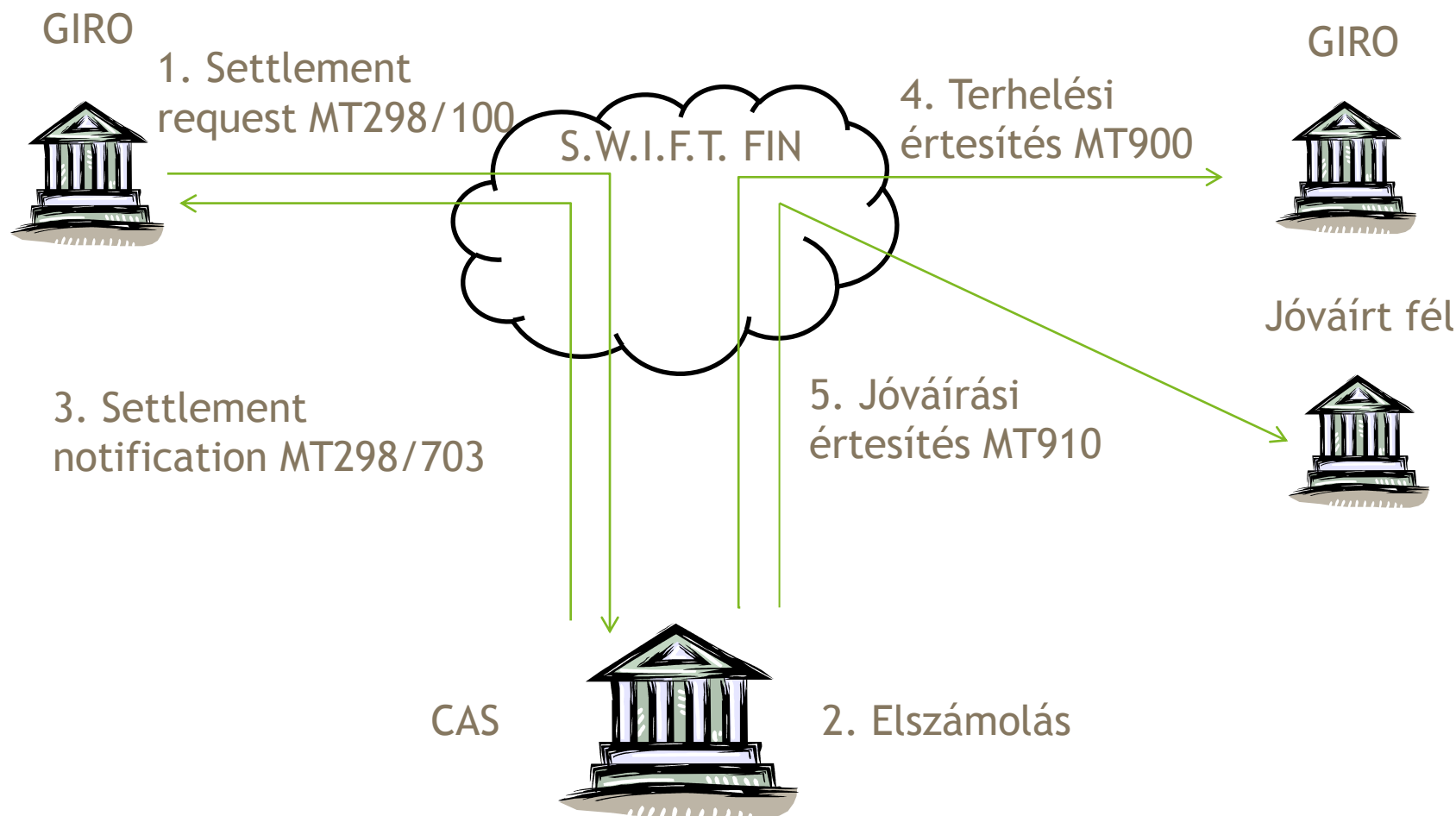
BKR napközbeni többszöri elszámolás üzenetforgalma

1. Fedezeti összeg lehívás

BKR napközbeni többszöri elszámolás üzenetforgalma

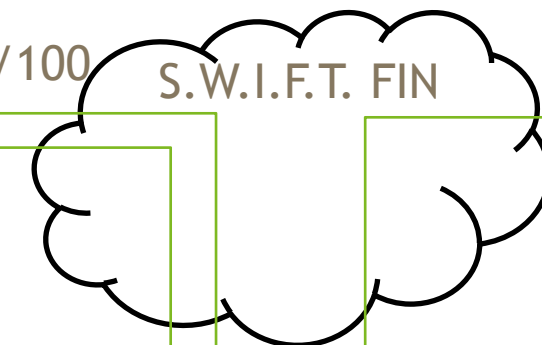
2. Jóváírások átvezetése

Kiegyenlítési megbízások - visszautasítás

Benyújtó
KELER/GIRO

1. Settlement
request MT298/100

Fizető fél

Fogadó fél

2. Refusal notification
MT298/701

3. Refusal notification
MT298/701

CAS

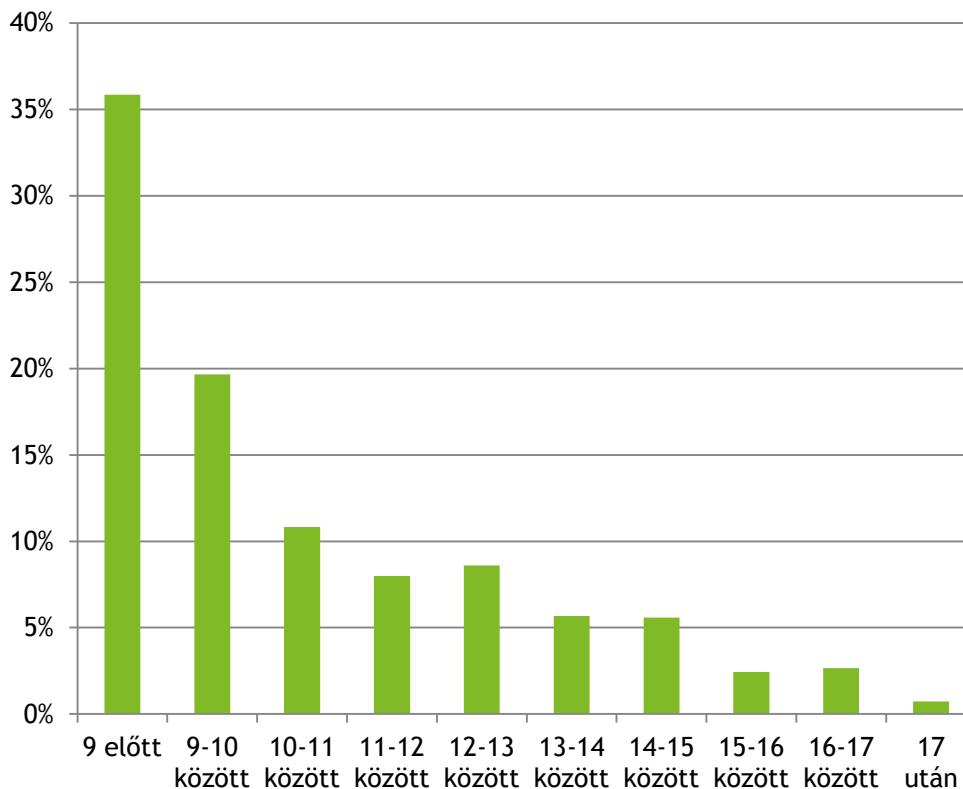

Számok a VIBER-ről

- fizetési megbízások
átlagos napi forgalma:
6 700 db

- átlagos napi forg.
értéke: 5 500 Md Ft

Forgalom napon belüli eloszlása

Likviditás

A napközbeni hitelkeret

A KELER-nél az MNB kedvezményezettségével zárolt értékpapír portfólió.

- az MNB minden nap újraértékeli
- VIBER üzemidőben tetszőlegesen változtatható
- az igénybevétel és a rendelkezésre tartás napközben ingyenes

Zárolt értékpapír portfólió

Hitelkeret

Fedezett
hitel

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

Minimum egyenleg

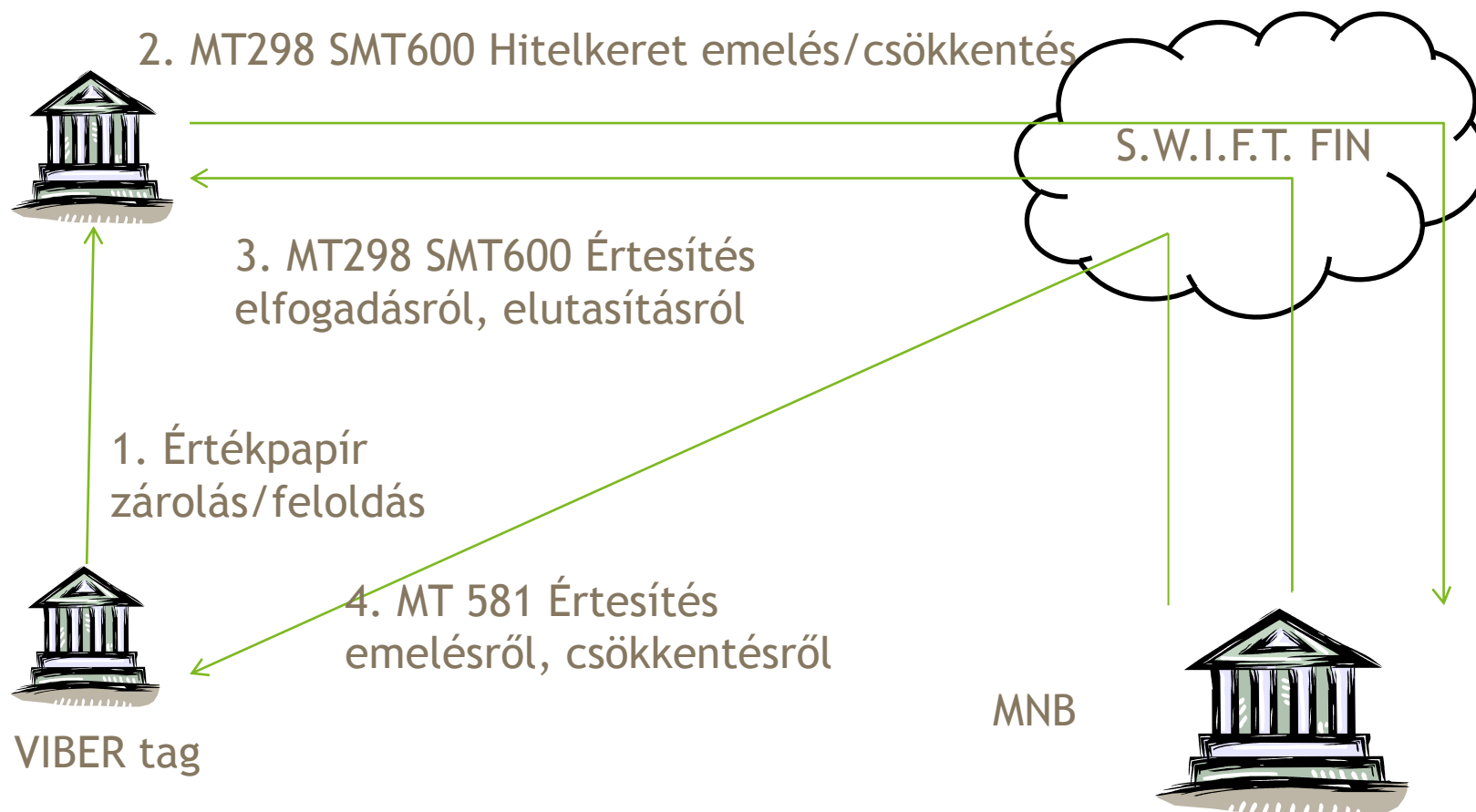

- A bankszámla egyenlege nem csökkenhet a minimum egyenleg alá
- Értékpapír pótlólagos zárolásával szüntethető meg, határidő: következő nap 12 óra
- BKR keretértékesítő tartalmazza, BKR keret csökkentő tényező

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

Hitelkeret változtatási kérelmek

KELER

Sorkezelés

- Minden VIBER számlához egy sor tartozik, minden fizetési megbízás ugyanabban a sorban áll, prioritásának megfelelően
- A számlatulajdonos értesítést kap a sor keletkezéséről, változásáról, megszűnéséről
- Fedezet beérkezésekor a sorban elől álló tételt megkísérli teljesíteni

A fizetési megbízás kikerül a sorból

- Fedezet beérkezésével
- A benyújtó a tételt törli, vagy a prioritását megváltoztatja
- Sikeres körbetartozás feloldás történt

Körbetartozás

Két vagy több VIBER tag úgy áll sorban, hogy egymásnak tartoznak, miközben nincs likviditás hiány

Körbetartozás feloldás

- Likviditás rendszerbe juttatásával
- Sorlebontási algoritmus segítségével
 - Indítható: manuálisan vagy automatikusan
 - Csökkenti a likviditás igényt
 - Amíg fut, az újonnan benyújtott fizetési megbízások sorba kerülnek

A jegybank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása.

A tagok módosítási/lekérdezési lehetőségei

- VIBER monitor használatával
- SWIFT üzeneteken keresztül
- Egyes fizetési megbízások státusza
- Sorban álló tételek
- A számla egyenlegéről, státuszáról
- Fizetési megbízás visszavonása, prioritás változtatása

The primary objective of the MNB shall be to achieve and maintain price stability.

Változások

- 2012. november 12-től elektronikus bankszámlakivonat:
 - időbélyegzővel ellátott és elektronikusan aláírt
 - csak elektronikus formában hiteles
- 2013. április 1-től hatályba lépett változások:
 - O/N betétlekötés automatizálásra került, benyújtása MT298 SMT 550 típusú üzenetben
 - Napzárási folyamatok változása BKR keretértéstartó küldési rendjét és a hitelkeret képzésre rendelkezésre álló időt érintően

Köszönöm a figyelmet!

The primary objective of the MNB shall be to achieve and maintain price stability.